

POSLÁNÍ CHRISTIANA ROSENKREUTZE, JEHO CHARAKTER A ÚLOHA

POSLÁNÍ GAUTAMA BUDDHY NA MARSU

Naši přátelé zde si přáli, abych dnešní úvahou navázal na to, o čem jsme zde hovořili minulý rok. Zdůraznili jsme tenkrát, že zasvěcení Christiana Rosenkreutze se událo naprosto zvláštním způsobem ve třináctém století a že od té doby individualita Christiana Rosenkreutze neustále působila a po staletí neustále působí. Dnes poznáme opět něco o charakteru a bytosti Christiana Rosenkreutze tím, že přihlédneme k velkému úkolu, který měl v prvních červánčích naší k intelektualismu přikloněné době - aby se postaral o budoucnost lidstva.

Ten, kdo jako Christian Rosenkretz předstoupí před svět, musí počítat se zvláštnostmi dané doby. Duchovní život, jak jej nyní máme, započal ve svém vlastním charakteru se vznikem novodobé přírodní vědy a s Koperníkem, Giordano Brunem, Galileem a dalšími. Lidé současnosti poznávají Koperníkovu světovou soustavu již v raném školním období a odnášejí si tak získané dojmy na celý život. V raných dobách pociťovala duše něco jiného: uvědomte si, jak velký rozdíl je mezi člověkem současnosti a člověkem, který tu žil před staletími. Před Koperníkovou dobou věřila každá duše pozemského člověka, že Země spočívá ve světovém prostoru a Slunce a hvězdy se kolem ní otáčejí. Půda zmizela lidem pod nohama, když Koperník vypracoval nauku, že se Země pod nimi pohybuje ve vesmíru obrovskou rychlostí. Nesmíme podceňovat takovou revoluci myšlení, která se sebou přinesla odpovídající proměnu citění. Všechny myšlenky a představy lidí byly jiné než byly před Koperníkem. Položme si otázku: Co má říci okultismus k této revoluci myšlení?

Ten, kdo jako okultista položí otázku, jak lze pochopit svět moderními myšlenkami Koperníka, ten si musí říci: Koperníkovými myšlenkami se dá vytvořit mnohé, co přírodovědecky vede k velkým triumfům ve vnějším životě, ale nic se jimi nedá pochopit z duchovního základu světa a věcí, neboť koperníkánské ideje jsou nejhorší nástroj, jaký tu kdy ve vývoji lidstva existoval, aby byly pochopeny duchovní základy. To proto, že všechny tyto pojmy a ideje jsou inspirovány Luciferem. Koperníkánský je totiž jedním z posledních náporů, z posledních velkých útoků, které Lucifer provedl na lidský vývoj. Ve starším předkoperníkánském světovém názoru

mája existovala zvenčí; byla však mocná v tom, že lidé rozuměli pravdě věci a světa; čemu lidé rozuměli, to bylo přejatým majetkem moudrosti. Od Koperníka však má člověk kolem sebe máju nejen ve smyslovém nazírání, ale i pojmy i ideje samy jsou mája. Dnes je člověku samozřejmostí, že Slunce stojí pevně ve středu a planety se otáčejí kolem v elipsách. Nebude to však dlouho trvat, a uzná se, že Koperník i ku v názor o hvězdném světě je mnohem nesprávnější než předcházející názor Ptolemaiov. Koperníkovo-keplerovský světový názor je velmi pohodlný světový názor. Není ale pravdou, že by mohl vysvětlit to, co je makrokosmos.

Christian Rosenkruz tak stál před skutečností světového názoru, který je sám májou, a měl k tomu zaujmout stanovisko. Christian Rosenkruz musel zachránit okultismus v době, kdy všechny vědecké pojmy byly májou. Uprostřed šestnáctého století vyšlo základní Koperníkovovo dílo - „O oběhu nebeských těles“. Na konci šestnáctého století rosekruciáni viděli nutnost pochopení světové soustavy na základě okultismu, protože koperníkovo-keplerovský světový systém se svými materialistickými představami koule v prostoru byl mája už v pojmu. Ke konci šestnáctého století se proto konala jedna z oněch konferencí, jak jsme ji zde poznali před rokem, kdy totiž byl ve třináctém století zasvěcen Christian Rosenkruz. Tato okultní konference vedoucích individualit spojila Christiana Rosenkruze s oněmi dvanácti tehdejšími individualitami a ještě několika jinými významnými individualitami vedení lidstva. Byly u toho přítomny nejen osobnosti, které byly inkarnovány na fyzické úrovni, ale i takové, které byly v duchovním světě. Přítomna na této konferenci byla také individualita, která byla vtělena v šestém století před Kristem jako Gautama Buddha.

Orientální okultisté si myslí právem — neboť to vědí jako pravdu — že Gautama Buddha, který se v devětadvacátém roce svého života stal z bódhisattvy buddhou, byl tenkrát naposled inkarnován ve fyzickém těle. Je naprosto správné, že individualita, která se stane z bódhisattvy buddhou, se už potom neobjeví na Zemi ve fyzické inkarnaci. Nemá to však stejný význam jako „už nebýt činný“ pro Zemi. Buddha je činný pro Zemi i v následující době, i když se už neobjeví na Zemi ve fyzickém těle, ale vykonává svou činnost z duchovního světa. Zásah Buddhy jeho silami z duchovního světa do astrálního těla Ježíše z Lukášova evangelia zaslechneme ze zpěvu Gloria, který byl slyšitelný i pro pastýře na pastvině. Tato slova pocházejí od Buddhy, který působil v astrálním těle Ježíše Lukášova evangelia. Toto krásné nádherné poselství míru a lásky je opravdu výsledkem toho, čím Buddha přispěl ke křesťanství. Ale i později působí Buddha - ne fyzicky, ale z duchovního světa - do činů lidí a spolupracoval na tom, co se mělo udát pro pokrok vývoje lidstva.

V sedmém a osmém století byla například v blízkosti Černého moře velmi významná zasvěcovací škola, v níž Buddha učil v duchovním těle. V takových školách jsou učitelé, kteří učí ve fyzickém těle; ale pro pokročilé žáky je také možné dostávat pokyny od učitele, který učí pouze v éterém těle. A tak tam učil Buddha ty, kteří byli schopni vyššího poznání. Mezi Buddhovými žáky byl tenkrát jeden, jenž se potom znovu za několik století inkamoval. Máme tedy co dělat s fyzicky žijící osobností, která o staletí později žije opět ve fyzickém těle, v Itálii, a kterou známe jako svátého Františka z Assisi. Zvláštní chování Františka z Assisi i život jeho mnichů, podobající se životu Buddhových žáků, vyplývá v okolnosti, že sám František z Assisi byl žákem Buddhovým.

Stačí se jen trochu zahledět na zvláštnosti takových o duchovno usilujících lidí, jako je František z Assisi i takových, kteří se skrze dnešní kulturu dostali do průmyslu, techniky a novodobých vynálezů současnosti. Existovalo mnoho lidí, i okultních osobností, kteří v duši prožili hodně bolu, když si museli představit, že v budoucnosti budou existovat dva druhy lidí. Jedni budou úplně přikloněni k praktickému životu, budou vidět svou spásu ve výrobě potravin, ve stavbě strojů a tak dále, až se úplně rozplynou v praktickém životě. A ti druzí budou lidé jako František z Assisi, kvůli duchovnímu životu se úplně odvrátí od praktického života.

V přípravě oné zmíněné konference - kdy Christian Rosenkreutz svolal v šestnáctém století určitý počet okultistů, větší okruh lidí - zde byl významný okamžik, když postavil před jejich zrak ony dva druhy lidí, kteří budou muset existovat v budoucnosti. Nejprve povolal větší okruh, později menší, aby lidem sdělil závažnou věc. Christian Rosenkreutz konal toto přípravné shromáždění o několik let dříve, ne proto, že mu nebylo jasné, co se mělo stát, ale protože chtěl přimět lidi k přemýšlení o perspektivě v budoucnosti. Aby podnítl myšlení, řekl přibližně toto: Podívejme se na budoucnost světa: Svět vyžaduje praxi, průmysl, železnice a tak dále. Lidé budou jako mezci. A ti, kteří to nechtějí, budou jako František z Assisi, nepraktičtí pro život, budou žít jen pro vnitřní rozvoj. Christian Rosenkreutz objasnil tenkrát svým posluchačům, že není na Zemi žádný prostředek, aby se zabránilo vytvoření těchto dvou tříd lidí. Všechno, co se dá udělat pro lidi mezi zrozením a smrtí, nemůže zabránit tomu, aby se lidé nerozdělili na tyto dvě třídy. Pokud přicházejí v úvahu poměry na Zemi, je nemožné zjednat nápravu z hlediska vzniku těchto dvou tříd lidí. Pomoc by mohla přijít jedině, kdyby se vytvořila taková výchova, která by neprobíhala mezi zrozením a smrtí, ale mezi smrtí a novým zrozením.

Uvažme tedy, že rosekruciáni byli postaveni před úkol, jak působit z nadsmyslového světa do jednotlivých lidí. Abychom

porozuměli tomu, co se mělo stát, musíme pozorovat život mezi smrtí a novým zrozením z určitého hlediska.

Na Zemi žijeme mezi zrozením a smrtí. Mezi smrtí a novým zrozením je člověk v určitém spojení s ostatními planetami. V mé knize „Theosofie“ najdete popsanou kámalóku. Tento pobyt člověka v duševním světě je dobou, během níž se člověk stane obyvatelem Měsíce. Pak se stane obyvatelem Merkuru, pak obyvatelem Venuše, pak obyvatelem Slunce, Marsu, Jupitera a pak obyvatelem dalšího světového prostoru. Není to řečeno nesprávně, jestliže se hovoří o tom, že mezi oběma inkarnacemi na Zemi jsou ztělesnění na jiných planetách, duchovní ztělesnění. Člověk není dnes ještě tak daleko ve svém vývoji, aby si ve své inkarnaci mohl vzpomenout na to, co prožil mezi smrtí a novým zrozením, ale v budoucnosti to možné bude. Ačkoli si nyní člověk nemůže vzpomenout na to, co prožil na příklad na Marsu, přesto však má síly Marsu v sobě; i když o tom nic neví. Můžeme říci: Teď jsem obyvatelem Země, ale síly ve mně uzavírají v sobě něco, co jsem si osvojil na Marsu. - Uvažujme o člověku, který žil na Zemi, když se rozšířil kopernikánský světový názor. Odkud mají Koperník, Galilei, Giordano Bruno a jiní schopnosti v této inkarnaci? Uvažte, že Koperníkova individualita byla krátce předtím, 1401-1464, vtělena v Mikuláši Kusánském, který byl hlubokým mystikem. Uvažte jeho „docta ignorantia“, jak úplně jiné je zde duševní rozpoložení. Jak se dostaly do této individuality síly, které z Koperníka udělaly něco naprosto jiného než byl Mikuláš Kusánský? Ze sil Marsu proniklo to, co ho udělalo potom astronomem Koperníkem. Tak je tomu i u Galileiho, i on přijal síly z Marsu, které mu propůjčily zvláštní konfiguraci moderního přírodního myslitele. I Giordano Bruno si přinesl své síly z Marsu, a tak je tomu s celým lidstvem. To, že lidé myslí jako Koperník nebo Giordano Bruno, to dostávají ze sil Marsu, které si osvojují mezi smrtí a novým zrozením.

Ze však můžeme dostat takové síly, které vedou od vítězství k vítězství —pochází od toho, že Mars tenkrát působil jinak než dříve. Dříve vycházely z Marsu jiné síly. Marsická kultura, kterou lidé prožívají mezi smrtí a novým zrozením, prodělala velkou krizi v patnáctém a šestnáctém století. V patnáctém a šestnáctém století to bylo na Marsu tak převratné, tak katastrofální, jak tomu bylo na Zemi v době mystéria na Golgotě. Jako bylo v době mystéria na Golgotě zrozeno vlastní, já“ člověka, tak byl na Marsu zrozen ten duchovní směr, který, když se zachytí v člověku, projeví se v kopernikánství. Jestliže vládly na Marsu tyto stavy, bylo by úplně přirozeným důsledkem, že Mars by neustále posílal na Zem takové lidi, kteří by přinášeli jen myšlenky jako Koperník, které jsou přece vlastně majíou. Pohlížíme tedy na dekadenci, na zánik marsické kultury. Před tím z Marsu proudily dobré síly. Teď však odtud proudí stále více síly, které by člověka uváděly neustále

hlouběji do máji. Vymoženosti, které pocházely z oné doby, byly sice duchaplné, přece však právě mája.

Vidíte tedy, že se v patnáctém století mohlo říci: spása Marsu a tím i Země závisí na tom, aby zanikající kultura na Marsu dostala opět impuls vzhůru. Tak nějak tomu bylo na Marsu jako na Zemi až k mystériu na Golgotě, kdy lidstvo kleslo z duchovních výšin do hlubin materiálu a Kristův impuls pak pro ně znamenal vzestup. Na Marsu nastala v patnáctém století potřeba dát marsické kultuře impuls vzhůru. To byla velká otázka, která stála před Christianem Rosenkreutzem a jeho žáky; jakým způsobem by se měl dát impuls k vzestupu kultury, neboť na marsické kultuře závisela také spása Země. Před rosekruciánstvím stála tato velká úloha - zodpovědět otázku: Co se musí stát, aby marsická kultura dospěla ke vzestupu pro blaho Země? Marsické bytosti by vůbec nemohly vědět, co může posloužit jejich spáse, neboť jen na Zemi se mohlo vědět, jak je tomu s Marsem. Na Marsu se úpadek vůbec nepociťoval. Kvůli praktické odpovědi se proto na konci šestnáctého století sešla ona konference, o níž jsme mluvili. Tato konference byla velmi dobře připravena Christianem Rosenkreutzem proto, že nejnitemější žák a přítel Christiana Rosenkreutze byl v duchovním těle žijící Gautama Buddha. Na této konferenci se zvěstovalo, že bytost, která kdysi byla inkamována na Zemi jako Gautama Buddha, teď jako duchovní bytost - jak existuje od té doby, co se stala „buddhou“ - se přemístí se svojí činností na Mars. Christian Rosenkreutz odeslal ze Země na Mars individualitu Gautama Buddha. Gautama Buddha opouští místo svého působení a odchází na Mars; v roce 1604 dokonala individualita Gautama Buddha podobný čin pro Mars, jako bylo mystérium na Golgotě pro Zemi.

Christian Rosenkreutz poznal, co by to pro celý svět znamenalo, kdyby tam Buddha působil a co by měla znamenat Buddhova nauka o nirváně, nauka, že se má člověk uvolnit od Země, tam na Marsu. Nauka o nirváně nebyla vhodná k podpoře pozemské kultury zaměřené na praktičnost. To se ukázalo na Buddhově žáku, Františkovi z Assisi, že tato nauka dělá ze svých adeptů světu odcizené lidi. Co však z buddhismu nebylo vhodné k podpoře praktického života mezi narozením a smrtí, to mělo velký význam pro podporu lidské duše mezi smrtí a novým zrozením. Christian Rosenkreutz uznal, že pro to, co se mělo stát na Marsu jako očista, je nejvhodnější Buddhova nauka. Jako kdysi božská bytost lásky, Kristus, prodléval na Zemi v určité době a v určitém národě, jenž této bytosti lásky nebyl právě blízký, tak vystoupil kníže míru - Buddha - v sedmáctém století na Marsu, kde vládla válka a boj, aby tam splnil své poslání. Tam byly duše naladěny především válečně. Velkou obětí přinesl Buddha, stejnou jako ona obětí

nositele božské bytosti lásky v mystériu na Golgotě. Byla to kosmická oběť být buddhou na Marsu. Tam byl zároveň obětním beránkem a můžeme to označit jako jakési ukřižování pro Buddhu, když se nechal přesadit do tohoto válečného prostředí. Buddha vykonal tento čin ve službě Christiana Rosenkreutze. Tak působí společně ve světě velké vůdčí osobnosti, nejen na Zemi, ale od jedné planety ke druhé.

Od oné doby, kdy se naplnilo mystérium Marsu prostřednictvím Gautama Buddha, přijímá člověk v době mezi smrtí a novým zrozením z Marsu jiné síly než dříve v době úpadku kultury Marsu. Člověk si tak přináší z Marsu do nového zrození nejen naprosto jiné síly, ale vlivem, který vykonává Buddhův duchovní čin, proudí člověku z Marsu také síly - jestliže se zde člověk oddává meditaci, aby se dostal do duchovního světa. Jestliže moderní žák medituje ve smyslu nabídnutém Christianem Rosenkreutzem, tak proudí i síly, které sesílá Buddha jako vykupitel Marsu na Zemi.

Tak se nám objevuje Christian Rosenkreutz jako největší služebník Ježíše Krista. Ale dílu, které měl vykonat Christian Rosenkreutz ve službách Ježíše Krista, muselo zároveň přijít na pomoc to, čím měl k dílu Ježíše Krista přispět Buddha jako posel Christiana Rosenkreutze. Duše Gautama Buddha už sice není dále na fyzické Zemi, ale tato duše se stala bezvýhradným pomocníkem Kristova impulsu. Co zaznělo jako podobenství míru na Ježíše, popsaného v Lukášově evangeliu? „Sláva budiž na nebesích a pokoj na Zemi.“ To zaznívalo z Buddhovy bytosti; a toto zní - tajuplně vysíláno Buddhou - z planety války do lidských duší na Zemi.

Avšak tím, že se toto všechno stalo, bylo možné zabránit rozdělení lidí do dvou tříd, rozdělení na lidi jako František z Assisi a na takové, kteří žijí jen pro materialismus. Kdyby byl Buddha zůstal bezprostředně spojen se Zemí, tak by se nemohl starat o „praktické“ lidi, a z druhých by byl udělal mnichy jako z Františka z Assisi. Vykupitelským činem Gautama Buddha na Marsu se stalo možné — až jednou v době mezi smrtí a novým zrozením budeme prodělávat svůj vývoj na Marsu - být stoupenci Františka z Assisi, aniž tím Zemi něco odebereme. Zní to možná groteskně, ale je správné tvrzení, že každý člověk od sedmnáctého století je po určitou dobu, dobu během marsického stavu buddhistou, františkánem — bezprostředním následovníkem Františka z Assisi. František z Assisi se od té doby objevil na Zemi jen jednou krátce jako dítě, v dětství zemřel, a od té doby se už nevtělil. Je od té doby spojen s Buddhovou činností a je jedním z nejdůležitějších Buddhových stoupců na Marsu.

Tak jsme si před duši promítli vše, co se stalo onou významnou konferencí na konci šestnáctého století a jak se to podobá tomu, co se stalo ve třináctém století na Zemi, když Christian Rosenkreutz shromáždil kolem sebe

své věrné. Nestalo se nic menšího, než že nastala možnost zabránit rozpadu lidstva na dvě třídy, takže lidstvo mohlo zůstat spojeno. Lidé, kteří chtějí prodělat esoterní vývoj přesto, že žijí jen pro praktický život, mohou svého cíle dosáhnout tím, že Buddha působí z Marsu a ne ze Země. Takže i síly pro zdravý esoterní život pocházejí z Buddhova působení.

Jestliže se dnes člověk stane meditujícím - co to je, o tom jsem pojednal ve své knize „O poznávání vyšších světů“ - tak je právě podstatné to, že při rosekruciánském školení není člověk ve svém vývoji vytržen ze své činnosti, kterou od něho vyžaduje jeho karma na Zemi. Rosekruciánský esoterní vývoj je slučitelný s každou životní situací a zaměstnáním. Tím, že Christian Rosenkrenz dokázal přenést Buddhovu činnost ze Země na Mars, je možné, aby Buddha i mimo Zemi mohl na lidi působit správně.

Tak jsme opět poznali jeden ze spirituálních činů Christiana Rosenkreutze a musíme se už zabývat esoterním obsahem, chceme-li pochopit jeho činy ze třináctého a šestnáctého století. Bylo by dobře, kdyby se všeobecně pochopilo, jak naše západní theosofie důsledně postupovala od založení středoevropské sekce Theosofické společnosti. Měli jsme zde ve Švýcarsku přednáškové cykly o čtyřech evangeliích. Všechny cykly o evangeliích jsou v zárodku obsaženy v mém spise „Křesťanství jako mystická skutečnost“, který byl napsán před dvaceti roky. V knize „O poznávání vyšších světů“ je vylíčena cesta západního vývoje způsobem, jaký může být prožit při každé praktické činnosti. Dnes jsem vám uvedl základ této skutečnosti v poslání Gautama Buddhy, které bylo na něho přeneseno Christianem Rosenkreutzem, když jsem vám hovořil o významu, který jeho vyslání na Mars dostalo pro naši sluneční soustavu. Tak se přizpůsobuje a musí se přizpůsobit jeden stavební kámen jinému stavebnímu kameni. V naší západní anthroposofii, která byla vybudována důsledně a logicky, je všechno pozdější v souladu i s dřívějším. Vnitřní logičnost je jednou z vlastností, kterou musí mít světový názor, má-li být vybudován na opravdovosti. A ten, kdo smí být blízký Christianu Rosenkreutzovi, pohlíží pln obdivné úcty na to, jak důsledně splnil Christian Rosenkrenz sám velké, jemu uložené poslání, které mu bylo přičeno pro naši dobu jako rosekruciánsko-křesťanské. Že velký učitel nirvány plní poslání mimo Zemi na Marsu, je jednou z nesmírných důsledností - je jedním z činů Christiana Rosenkreutze.

K těmto úvahám budiž připojena ještě jedna krátká, praktická. Kdo se chce stát žákem Christiana Rosenkreutze, necht' dbá následujícího: Minulý rok jsme hovořili o tom, jak lze bezděčně dostat poznání toho, že můžeme být v určitém vztahu ke Christianu Rosenkreutzovi. Můžeme však také vznést něco jako otázku osudu: Mohu dosáhnout způsobilosti stát se žákem.

Rudolf Steiner